

การบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี*

RISK MANAGEMENT OF NONTHABURI CITY MUNICIPALITY, NONTHABURI PROVINCE

สุรพร สิมะกุลธร¹, กมลพร กัลยานมิตร², ธนาภรณ์ กรองสติปัญญา³, ชูชีพ เปียदनอก⁴

และ ประนอม วังพรหม⁵

Suraporn Simakulthorn¹, Kamolporn Kalyanamitra², Tahaporn Kongsatipanya³, Chucheeep Buednok⁴
and Pranom Wangprom⁵

¹⁻⁵มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹⁻⁵Bangkokthonburi University, Thailand

Corresponding Author's Email: asling544@gmail.com

วันที่รับบทความ : 16 มีนาคม 2569; วันที่แก้ไขบทความ 28 มีนาคม 2569; วันที่ตอบรับบทความ : 30 มีนาคม 2569

Received 16 March 2026; Revised 28 March 2026; Accepted 30 March 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี และ 2) เปรียบเทียบระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ บุคลากรเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี จำนวน 138 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 73 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐาน ด้วยค่าสถิติ t - test และ One - Way ANOVA

Citation:



* สุรพร สิมะกุลธร, กมลพร กัลยานมิตร, ธนาภรณ์ กรองสติปัญญา, ชูชีพ เปียदनอก และ ประนอม วังพรหม. (2569). การบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 4(3), 20-39.

Suraporn Simakulthorn, Kamolporn Kalyanamitra, Tahaporn Kongsatipanya, Chucheeep Buednok and Pranom Wangprom. (2026). Risk Management Of Nonthaburi City Municipality, Nonthaburi Province.

Modern Academic Development and Promotion Journal, 4(3), 20-39.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้านคือ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบตามลำดับ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้านคือ ความเสี่ยงด้านการเงิน

2) ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพบุคลากร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, ความเสี่ยง, เทศบาลนครนนทบุรี, จังหวัดนนทบุรี

Abstract

This research objectives were 1) to study the level of risk management of Nonthaburi City Municipality, Nonthaburi Province, and 2) to compare the level of risk management of Nonthaburi City Municipality, Nonthaburi Province classified by personal factors. It was quantitative. The population was 1 38 personnel of Nonthaburi City Municipality, Nonthaburi Province. The sample size was 73 people, selected using purposive sampling. The data collection instrument was a questionnaire. The statistical methods used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation, and hypothesis testing using the t-test and One-Way ANOVA.

The research results showed that:

1) the level of risk management of Nonthaburi City Municipality, Nonthaburi Province, overall, was at a high level. When considered by aspect, it was found that 3 aspects were at a high level: strategic risk, operational risk, and legal/regulatory compliance risk, respectively, and 1 aspect was at a moderate level: financial risk.

2) the comparison the level of risk management of In Nonthaburi City Municipality, Nonthaburi Province, when classified by personal factors, it was

found that gender, age, education level, and personnel status did not differ significantly overall at the 0.05 statistical significance level.

Keywords: Management, Risk, Nonthaburi City Municipality, Nonthaburi Province

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี รวมถึงความคาดหวังของประชาชน หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานต้องเผชิญกับความเสี่ยงทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งหลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กรถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีจะช่วยหน่วยงานในการวางแผนและจัดการเหตุการณ์ด้านลบที่อาจจะเกิดขึ้น อันเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน รวมถึงช่วยหน่วยงานในการบริหารจัดการเพื่อสร้างหรือฉวยโอกาส หรือได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ด้านบวกที่อาจจะเกิดขึ้น ส่งผลให้หน่วยงานสามารถเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการให้บริการของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้ประชาชนและประเทศชาติได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบริหารจัดการความเสี่ยงภายใต้หลักธรรมาภิบาล (เทศบาลตำบลชนบท, 2564) ดังนั้นการบริหารจัดการความเสี่ยงจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารและพนักงานภาครัฐทุกคนต้องให้ความสำคัญและถือปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้

เทศบาลนครนนทบุรี ได้ยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2479 โดยครอบคลุมตำบลสวนใหญ่ทั้งตำบล มีพื้นที่ 2.5 ตารางกิโลเมตร (ตามพระราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 53 หน้า 1196) และด้วยความเจริญจากสภาพพื้นที่อันเป็นเมืองปริมณฑล พื้นที่ติดต่อกรุงเทพมหานคร ความเหมาะสมทางด้านผังเมือง เขตเทศบาลพื้นที่ 2.5 ตารางกิโลเมตรมีอาคารบ้านเรือนหนาแน่นเต็มพื้นที่แล้ว ความต้องการในการให้บริการด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการมีมากขึ้น และความเหมาะสมด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ การขยายตัวของชุมชนเป็นไปอย่างรวดเร็ว เทศบาลจึงได้รายงานกระทรวงมหาดไทยขอขยายเขตเทศบาลจากเดิมออกไปอีก 4 ตำบล คือ ตำบลตลาดขวัญ ตำบลบางเขน ตำบลบางกระสอ และตำบลท่าทราย ต่อมาเมื่อวันที่ 24 กันยายน 2538 ได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเทศบาลเมืองนนทบุรีขึ้นเป็นเทศบาลนครนนทบุรี มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 กันยายน 2538 ถึงปัจจุบัน เขตพื้นที่ได้เพิ่มขึ้นเป็น 35.9 ตารางกิโลเมตร และมีตำบลสวนใหญ่เพิ่มขึ้น

อีก 1 ตำบล โดยมีพันธกิจ (Mission) ในการสร้างเสริมระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลให้เป็นวัฒนธรรมองค์กร มีการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานให้ทั่วถึง พัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชนเมืองให้มีความน่าอยู่และยั่งยืน สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เป็น การสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ไม่ว่าจะเป็นด้าน การศึกษา กีฬา นันทนาการ สาธารณสุข สวัสดิการต่างๆ การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณี ท้องถิ่น รวมถึงการเน้นสร้างเสริมศักยภาพบุคลากร ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ เหมาะสม (เทศบาลนครนนทบุรี, 2564)

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 76 บัญญัติให้ ดำเนินการพัฒนาระบบบริหารราชการให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีตาม พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ประกอบ กับพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 79 และหลักเกณฑ์ กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับ หน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยง ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานของเทศบาลนครนนทบุรี บรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการ ความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติราชการ และเพื่อให้มีระบบในการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นรูปธรรม เทศบาลนครนนทบุรี จึง ประกาศนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี และแจ้งบุคลากร ในสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี ถือปฏิบัติและดำเนินการจัดการความเสี่ยง วัตถุประสงค์ของ การบริหารจัดการความเสี่ยง ได้แก่ การบริหารความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อการบริหาร ราชการของเทศบาลนครนนทบุรี เพื่อให้การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลบรรลุ วัตถุประสงค์ตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562 การบริหารจัดการความเสี่ยงครอบคลุมแผนงานและโครงการสำคัญหรือเชิงยุทธศาสตร์ ภายใต้แผนพัฒนาท้องถิ่น งบประมาณรายจ่ายประจำปี และกระบวนการสำคัญ เพื่อป้องกัน ความเสี่ยง ลดโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ นอกจากนี้การบริหารจัดการความเสี่ยงยังมุ่งให้เกิดความตระหนักและความเข้าใจเกี่ยวกับ ความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ขององค์กร พร้อมหาวิธีจัดการที่เหมาะสมเพื่อลดความเสี่ยงให้อยู่ใน ระดับที่องค์กรสามารถยอมรับได้ สร้างกรอบแนวทางในการดำเนินงานให้บุคลากรสามารถ บริหารจัดการความไม่แน่นอนขององค์กรได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ และมีระบบ

ติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงาน รวมถึงเฝ้าระวังความเสี่ยงใหม่ ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา (เทศบาลนครนนทบุรี, 2568)

ปัจจุบันการบริหารจัดการองค์กรของเทศบาลนครนนทบุรี มีความซับซ้อนและเผชิญกับความเสี่ยงที่หลากหลาย ทั้งจากปัจจัยภายใน เช่น การบริหารทรัพยากรบุคคล งบประมาณ และกระบวนการทำงานภายในองค์กร และปัจจัยภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และกฎหมาย นอกจากนี้ความคาดหวังของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะยังสูงขึ้น ส่งผลให้หน่วยงานของรัฐต้องเผชิญกับความเสี่ยงในหลายด้าน หากไม่มีการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ อาจเกิดผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงาน ความเชื่อมั่นของประชาชน และความยั่งยืนขององค์กร ดังนั้นการบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม จึงมีความจำเป็นเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างครบถ้วน นอกจากนี้การบริหารความเสี่ยงยังช่วยเพิ่มความโปร่งใสและความรับผิดชอบในการบริหารจัดการทรัพยากรของเทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานการบริหารจัดการภาครัฐ (สิริวัลย์ ฉันทสิริวงศ์, 2566)

จากที่กล่าวมาข้างต้น การศึกษาการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี จึงมีความสำคัญ เนื่องจากผลการศึกษจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถวางแผนและดำเนินมาตรการบริหารความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ลดความสูญเสียและผลกระทบต่อ การให้บริการประชาชน พร้อมทั้งเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาล ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับความเสี่ยง

James (2007) ได้แบ่งความเสี่ยงออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้ 1) ความเสี่ยงทางด้านสินทรัพย์ 2) ความเสี่ยงทางด้านการดำเนินงาน 3) ความเสี่ยงทางด้านเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสาร 4) ความเสี่ยงทางด้านการควบคุม/กฎระเบียบ และ 5) ความเสี่ยงทางด้านกลยุทธ์ ขณะเดียวกัน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง (2564) ระบุเกี่ยวกับประเภทความเสี่ยงแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Risk) 2) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operation Risk) 3) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) และ 4) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ (Compliance Risk) ส่วน ประเสริฐ อัครประณพงค์ (2554) แบ่งความเสี่ยงออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้ 1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) 2) ความเสี่ยงทางการเงิน/งบประมาณ (Financial/Budget Risk) 3) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ (Compliance Risk) และ 4) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk)

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) เป็นกระบวนการสำคัญในการบริหารองค์กร โดยมุ่งเน้นการระบุ วิเคราะห์ และควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร เพื่อให้ระดับความเสี่ยงอยู่ในระดับที่องค์กรสามารถยอมรับและควบคุมได้อย่างเป็นระบบ (เจนเนตร มณีนาค, 2558; พิชัย จรรย์สุกกรินทร์ และคณะ, 2558) ทั้งนี้ การบริหารความเสี่ยงครอบคลุมการวางแผน การวิเคราะห์ การกำหนดมาตรการป้องกัน ตลอดจนการติดตามและประเมินผล เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและลดโอกาสเกิดความเสียหาย (ดวงใจ ช่วยตระกูล, 2557) สำหรับกระบวนการบริหารความเสี่ยง ตามแนวคิดของมาตรฐานสากล เช่น COSO ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การกำหนดวิธีตอบสนองต่อความเสี่ยง การดำเนินกิจกรรมควบคุม การสื่อสารข้อมูล และการติดตามประเมินผล ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้องค์กรสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กร (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2557) การนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ เช่น ช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความสูญเสียจากเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด

และช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายได้แม้ต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่มีความไม่แน่นอน (ชฎาภรณ์ แซ่ก๊อ, 2562; วิทยา อินทร์สอน และคณะ, 2563)

3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ดำเนินงานตามหลักการกระจายอำนาจ โดยมีหน้าที่จัดบริการสาธารณะและตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวเกี่ยวข้องกับงบประมาณ การบริหารงาน และการให้บริการสาธารณะ จึงมีโอกาสเผชิญกับความเสี่ยงหลายด้าน เช่น ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการ การเงิน การปฏิบัติตามกฎหมาย และความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นการนำระบบบริหารจัดการความเสี่ยงมาใช้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างโปร่งใสและมีธรรมาภิบาล (ณัฐพล ใจจริง และกฤษณ์ วงศ์วิเศษธร, 2561) แนวทางหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในการบริหารจัดการความเสี่ยง คือ กรอบแนวคิดของ COSO การนำกรอบแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะช่วยลดความเสี่ยงในการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และสนับสนุนให้หน่วยงานสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เทศบาลเมืองสละ, 2566)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยงของบุคลากรเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี และเปรียบเทียบระดับการบริหารความเสี่ยงตามปัจจัยส่วนบุคคล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ บุคลากรเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี รวมจำนวนทั้งสิ้น 2,689 คน (เทศบาลนครนนทบุรี, 2567) กลุ่มตัวอย่าง คือบุคลากรเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี จำนวน 73 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (Checklist) โดยสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพบุคลากร ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 4 ด้าน ได้แก่ (1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (2) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (3) ความเสี่ยงด้านการเงิน และ (4) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ โดยศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในองค์กร รวมถึงสอบถามจากผู้เกี่ยวข้องและผู้มีความรู้ แบบสอบถามที่สร้างผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามแบบของครอนบาค (Cronbach, 1984) จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

4. การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลัก โดยผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง เพื่อให้การเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างถูกต้องและครบถ้วน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 73 ชุด แจกให้แก่บุคลากรเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี หลังจากได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลในแต่ละชุดอย่างละเอียด เพื่อคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีการตอบครบถ้วนและถูกต้อง ก่อนนำข้อมูลดังกล่าวไปบันทึกและใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิจัยในขั้นตอนต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม t-test สำหรับตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม (เพศ) One-way ANOVA สำหรับตัวแปรอิสระ ≥ 3 กลุ่ม (อายุ การศึกษา สถานภาพบุคลากร) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ใช้วิธี Scheffé เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่

ผลการวิจัย

1. ระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การบริหาร ความเสี่ยง
1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์	3.79	0.38	มาก
2. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน	3.62	0.43	มาก
3. ความเสี่ยงด้านการเงิน	3.43	0.38	ปานกลาง
4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/ กฎระเบียบ	3.69	0.48	มาก
รวม	3.63	0.41	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) เมื่อพิจารณารายด้านปรากฏว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ ตามลำดับ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ความเสี่ยงด้านการเงิน

1.1 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ พบว่า ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ โดยรวมและรายข้อ พบว่า ระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล และบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์และแนวทางการบริหารจัดการของเทศบาลนครนนทบุรี รองลงมาคือผู้บริหารของเทศบาลนครนนทบุรีมีการสื่อสารนโยบาย ทิศทางการดำเนินงาน และเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ให้บุคลากรรับทราบอย่างสม่ำเสมอ และเทศบาลนครนนทบุรีมีการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติราชการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และนโยบายขององค์กรอย่างเป็น

ระบบ ตามลำดับ ส่วนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัจจัยเสี่ยงทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อนำมาใช้ประกอบการกำหนดกลยุทธ์ของเทศบาล

1.2 ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน พบว่า ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน โดยรวมและรายข้อ พบว่า ระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารของเทศบาลนครนนทบุรีมีการกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ และขอบเขตการปฏิบัติงานของบุคลากรไว้อย่างชัดเจน รองลงมาคือ เทศบาลนครนนทบุรีมีการกำหนดขั้นตอนและกระบวนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เพื่อให้บุคลากรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และเทศบาลนครนนทบุรีมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตามลำดับ ส่วนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีการควบคุม กำกับดูแล และประสานการทำงานระหว่างหน่วยงานภายในเทศบาลให้เกิดความร่วมมือ และลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน

1.3 ความเสี่ยงด้านการเงิน พบว่า ความเสี่ยงด้านการเงิน โดยรวมและรายข้อ พบว่า ระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการกำกับควบคุมกระบวนการรับ-จ่ายเงินและการเก็บรักษาเงินให้เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รองลงมาคือ มีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินความคุ้มค่าของการใช้จ่ายงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ และมีการควบคุมและกำกับดูแลกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ตามลำดับ ส่วนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบหรือแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการเงินและพัสดุอย่างชัดเจน เพื่อป้องกัน และลดความเสี่ยงทางการเงิน

1.4 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ พบว่า ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ โดยรวมและรายข้อ พบว่า ระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารและบุคลากรของเทศบาลนครนนทบุรีปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับภารกิจ อำนาจหน้าที่ และหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการถ่ายทอดและสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวทางปฏิบัติที่จำเป็นต่อการทำงานให้บุคลากรรับทราบอย่างทั่วถึง และผู้บริหารและบุคลากรมีความรู้และความเข้าใจด้านกฎหมายและระเบียบที่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ ตามลำดับ ส่วนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัด นนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพบุคลากร พบว่า

2.1 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัด นนทบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน

2.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัด นนทบุรี จำแนกตามอายุ พบว่า บุคลากรที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน

2.3 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัด นนทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.4 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัด นนทบุรี จำแนกตามสถานภาพบุคลากร พบว่า บุคลากรที่มีที่มีสถานภาพบุคลากรต่างกัน

มีความคิดเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

1. ระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1.1 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการกำหนดกลยุทธ์และแนวทางการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดความเสี่ยงจากการตัดสินใจเชิงนโยบาย และทำให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้การที่ผู้บริหารมีการสื่อสารนโยบาย ทิศทางการดำเนินงาน และเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ให้บุคลากรรับทราบอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสอดคล้องกับเป้าหมายของเทศบาล และช่วยลดความเสี่ยงที่เกิดจากความคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติงาน ขณะที่การจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่เชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และนโยบายขององค์กรอย่างเป็นระบบ ยังเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การบริหารความเสี่ยงด้านกลยุทธ์มีความชัดเจนและต่อเนื่อง สอดคล้องกับการศึกษาของจิรวัดน์ รัตนประดิษฐ์ (2566) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารความเสี่ยงของเทศบาลตำบลกระเจียน จังหวัดสุพรรณบุรี มีระดับการปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของนฤเบศร์ บานัญญ (2566) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารความเสี่ยงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน สอดคล้องกับการศึกษาของกรุณา เจริญชัย (2567) ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารความเสี่ยงกับประสิทธิผลขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองนกกระทุง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับการศึกษาของนันทิพัฒน์ มิ่งเจริญ (2567) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารความเสี่ยงของเทศบาลตำบลปากน้ำท่าเรือ อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.2 ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการที่องค์กรมี

ระบบการบริหารจัดการงานประจำที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ และขอบเขตการปฏิบัติงานของบุคลากรไว้อย่างชัดเจน ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงที่อาจเกิดจากความซ้ำซ้อนหรือความคลุมเครือในการปฏิบัติงาน และเอื้อต่อการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้การกำหนดขั้นตอนและกระบวนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ยังทำให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ ลดความผิดพลาดจากการดำเนินงาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะ ขณะที่การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถรับรู้ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน และนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้เหมาะสมกับบริบทและภารกิจของเทศบาล สอดคล้องกับการศึกษาของเทพัตต ตระกูลสิน (2566) ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลตำบลสนามไชย อำเภอnayayayam จังหวัดจันทบุรี อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของอารีณัฐ พวงศิริ (2566) ผลการศึกษาพบว่า การบริหารความเสี่ยงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความเสี่ยงด้านการดำเนินการมีความเสี่ยงอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของณภัทร ทองอินทร์ (2567) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารความเสี่ยงของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.3 ความเสี่ยงด้านการเงิน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการที่เทศบาลให้ความสำคัญกับการควบคุมกระบวนการทางการเงินตามระเบียบและข้อบังคับที่กำหนดไว้ แต่ยังมีข้อจำกัดในด้านโครงสร้างการบริหารจัดการและการกระจายความรับผิดชอบด้านการเงินอย่างชัดเจน ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินยังไม่อยู่ในระดับสูงเท่าที่ควร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ได้แก่ การกำกับควบคุมกระบวนการรับ-จ่ายเงินและการเก็บรักษาเงินให้เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับอย่างเคร่งครัด สะท้อนให้เห็นว่าเทศบาลมีระบบควบคุมภายในด้านการเงินที่มุ่งเน้นความถูกต้องและความโปร่งใส ขณะที่การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินความคุ้มค่าของการใช้จ่ายงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการควบคุมกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ยังเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยลดความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยพบว่า การกำหนดผู้รับผิดชอบหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการเงินและพัสดุอย่างชัดเจนเพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงทาง

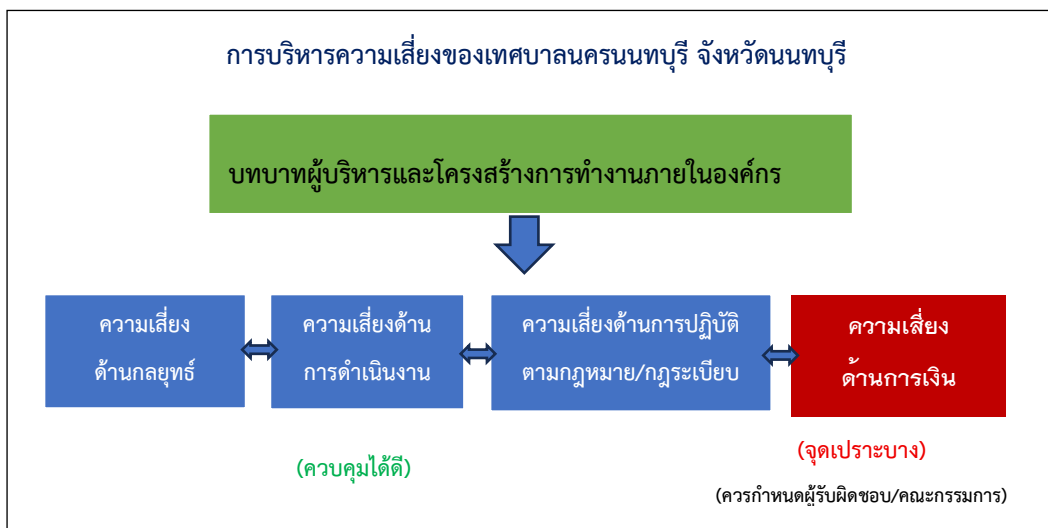
การเงิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด ซึ่งอาจสะท้อนถึงการพึ่งพาระบบและระเบียบเป็นหลักมากกว่าการจัดโครงสร้างความรับผิดชอบเฉพาะด้านอย่างเป็นทางการ ส่งผลให้การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินยังขาดความคล่องตัวและความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับการศึกษาของศุภรดา คำมุข (2565) ผลการวิจัยพบว่า การจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลควนโดน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล มีระดับการจัดการความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง และไม่สอดคล้องกับการศึกษาของกานตรัตน์ ศรีสถาน (2568) ผลการวิจัยพบว่า การจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความเสี่ยงด้านการเงินมีระดับสูงที่สุด

1.4 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการที่ผู้บริหารและบุคลากรให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับภารกิจอำนาจหน้าที่ และหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ลดความเสี่ยงจากการกระทำที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบทางกฎหมายและความเสียหายต่อองค์กร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การถ่ายทอดและสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวทางปฏิบัติที่จำเป็นต่อการทำงานให้บุคลากรรับทราบอย่างทั่วถึง เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและความตระหนักในการปฏิบัติงานของบุคลากร ประกอบกับการที่ผู้บริหารและบุคลากรมีความรู้และความเข้าใจด้านกฎหมายและระเบียบในระดับที่เพียงพอ ยังช่วยลดความคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติงาน และเพิ่มความมั่นใจในการตัดสินใจเชิงปฏิบัติการ สอดคล้องกับการศึกษาของนิภา เวชยกุล (2567) ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการความเสี่ยงสำนักงานศาลยุติธรรม ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (2) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (3) ความเสี่ยงด้านการเงิน และ (4) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของสหวรรณ เลิศสกุล (2565) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารความเสี่ยงของกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยความเสี่ยงด้านกฎระเบียบและข้อบังคับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพบุคลากร โดย

ภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับการศึกษาของณภัทร ทองอินทร์ (2567) ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของศุภธำ คำมุข (2565) ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลควนโดน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล พบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีความคิดเห็นต่อการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลควนโดน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของสหวรรณ เลิศสกุล (2565) ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารความเสี่ยงของกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน พบว่าไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของอารีณัฐ พวงศิริ (2566) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารความเสี่ยงกรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารความเสี่ยง กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของนิชาภา เวชยกุล (2567) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงสำนักงานศาลยุติธรรม พบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงสำนักงานศาลยุติธรรม ไม่แตกต่างกัน แต่ผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับการศึกษาของกานตรัตน์ ศรีสถาน (2568) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา พบว่า อายุ สถานภาพสมรส และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

องค์ความรู้ใหม่



ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 การบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี มีลักษณะเด่นอยู่ที่บทบาทของผู้บริหารและโครงสร้างการทำงานภายในองค์กร โดยเฉพาะการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ การถ่ายทอดนโยบาย และการจัดวางกระบวนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ส่งผลให้ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ เทศบาลนครนนทบุรีสามารถควบคุมความได้ในระดับที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ ซึ่งมีการกิจหลากหลายและมีความซับซ้อนของงานบริการสาธารณะค่อนข้างสูง อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ความเสี่ยงด้านการเงินของเทศบาลนครนนทบุรียังคงเป็นมิติที่เปราะบางกว่าองค์ประกอบอื่น โดยเฉพาะในประเด็นการกำหนดผู้รับผิดชอบหรือแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการเงินและพัสดุอย่างชัดเจน เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงทางการเงิน ซึ่งแม้จะมีการควบคุมตามระเบียบ แต่ยังไม่สามารถลดความเสี่ยงเชิงโครงสร้างได้อย่างชัดเจน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การศึกษาการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ รองลงมาคือความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ และความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ส่วนความเสี่ยงด้านการเงินอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพบุคลากร พบว่า บุคลากรที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05. **ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ** 1. เทศบาลนครนนทบุรีควรเสริมสร้างกระบวนการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัจจัยเสี่ยงทั้งภายในและภายนอกองค์กรอย่างเป็นระบบ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการกำหนดกลยุทธ์และทิศทางการบริหารงานให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง 2. เทศบาลนครนนทบุรีควรพัฒนากลไกการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในเทศบาลให้มีความชัดเจนและต่อเนื่อง เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน 3. เทศบาลนครนนทบุรีควรจัดให้มีการกำหนดผู้รับผิดชอบหรือแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการเงินและพัสดุอย่างชัดเจน เพื่อเสริมสร้างความรัดกุมในการบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน และเพิ่มความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณ 4. เทศบาลนครนนทบุรีควรพัฒนาระบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในให้เป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบ 5. เทศบาลนครนนทบุรีควรส่งเสริมการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการบริหารความเสี่ยงให้แก่ผู้บริหารและบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงทั้ง 4 ด้านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน **ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป** 1. ควรนำระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารและบุคลากร มาใช้ควบคู่กับการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการบริหารความเสี่ยง 2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและมาตรการ

พัฒนาในอนาคต 3. ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปสู่การประเมินผลลัพธ์ของการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะและความเชื่อมั่นของประชาชน

เอกสารอ้างอิง

- กานตรัตน์ ศรีสถาน. (2568). การจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.*
- จิรวัฒน์ รัตนประดิษฐ์. (2566). การบริหารความเสี่ยงของเทศบาลตำบลกระเจียน จังหวัดสุพรรณบุรี. ใน *การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- เจนเนตร มณีนาค. (2558). *การบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร*. กรุงเทพฯ: ไพนอลการพิมพ์.
- ชฎาภรณ์ แข็งคลั่ง. (2562). *การบริหารความเสี่ยงกับการพัฒนาองค์กร*. เรียกใช้เมื่อ 6 มกราคม 2569 จาก <http://www.tsu.ac.th/ists/>
- ณภัทร ทองอินทร์. (2567). การบริหารความเสี่ยงของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยรังสิต.*
- ณัฐพล ใจจริง และกฤษฎณ์ วงศ์วิเศษธร. (2561). *อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ดวงใจ ช่วยตระกูล. (2557). การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน *คู่มือวิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- เทพทัต ตระกูลสิน. (2566). การบริหารความเสี่ยงของเทศบาลตำบลสนามไชย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง. มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- เทศบาลนครนนทบุรี. (2567). *แผนอัตรากำลัง 3 ปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2569 เทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี. นนทบุรี: เทศบาลนครนนทบุรี.*

- เทศบาลนครนนทบุรี. (2564). *ข้อมูลเทศบาลนครนนทบุรี*. เรียกใช้เมื่อ 6 มกราคม 2569 จาก <https://nakornnont.go.th/announce/detail/139/data.html>
- เทศบาลนครนนทบุรี. (2568). *ประกาศเทศบาลนครนนทบุรี เรื่อง นโยบายการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลนครนนทบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569*. เรียกใช้เมื่อ 6 มกราคม 2569 จาก https://nakornnont.go.th/files/com_announce/2025-12_9feaeab770a176c.pdf
- เทศบาลตำบลชนบท. (2564). *การสอบทานประสิทธิภาพและประสิทธิผลระบบประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564*. เรียกใช้เมื่อ 4 มกราคม 2569 จาก <https://cnb.go.th/index.php?show=menu&file=detail&id=581>
- เทศบาลเมืองเสเดา. (2566). *คู่มือบริหารจัดการความเสี่ยง (ฉบับปรับปรุง)*. เรียกใช้เมื่อ 2 มกราคม 2569 จาก <https://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER45/DRAWER058/GENERAL/DATA0000/00000461.PDF>
- ธรรมาภัย. (2555). *การบริหารจัดการเชิงปฏิบัติ: ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- นฤเบศร์ บาบูน. (2566). *การบริหารความเสี่ยงกับคุณภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี*. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- นันทิพัฒน์ มิ่งเจริญ. (2567). *การบริหารความเสี่ยงของเทศบาลตำบลปากน้ำท่าเรือ อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง*. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิชาภา เวชกุล. (2567). *การบริหารจัดการความเสี่ยงสำนักงานศาลยุติธรรม*. ใน *การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิรภัย จันทร์สวัสดิ์. (2561). *การบริหารความเสี่ยงจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สุตรไฟศาล.
- ประเสริฐ อัครประมพงศ์. (2554). *การบริหารจัดการความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิชัย จรรย์สุกรินทร์ และคณะ. (2558). *คู่มือการบริหารความเสี่ยงชุมชนสหกรณ์แห่งประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- ภูรดา เจริญชัย. (2567). การบริหารความเสี่ยงกับประสิทธิผลขององค์การบริหารส่วนตำบล คลองนกระทุง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- วิทยา อินทร์สอน และคณะ. (2563). *แนวทางการพัฒนาระบบสมรรถนะเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์*. เรียกใช้เมื่อ 7 มกราคม 2569 จาก <http://www.thailandindustry.com/onlinemag>
- ศุภธำ คำมุข. (2565). การจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบลควนโดน อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล. ใน *สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สหพรรณ เลิศสกุล. (2565). การบริหารความเสี่ยงของกรมสอบสวนคดีพิเศษ. ใน *การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2557). *คู่มือการบริหารความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานภาครัฐ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สิริวัลย์ ฉั่นสิริวงศ์. (2566). *การบริหารความเสี่ยงในองค์กรเทศบาลนคร: แนวทางการจัดการความเสี่ยงเพื่อประสิทธิภาพและความยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง. (2564). *การบริหารจัดการความเสี่ยงองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง*. เรียกใช้เมื่อ 2 มกราคม 2569 จาก <https://nongplingsaraburi.go.th/UserFiles/File/p1.1/pk1/cc.63.pdf>
- อัญชนา ณ ระนอง. (2559). *การจัดการความเสี่ยงและภาวะวิกฤติ*. กรุงเทพฯ: แสงสว่างเวิลด์เพลส.
- อารีณัฐ พวงศิริ. (2566). การบริหารความเสี่ยง กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- James, R. (2007). *Categorizing Risk: Risk Categories Help Users Identify, Understand, and Monitor Their Organizations' Potential Risks-Risk Watch*. Retrieved January 15, 2026, from <http://www.findarticles.com>